

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Ústav románských studií FF UK

Oponentský posudek bakalářské práce

Práci hodnotila: PhDr. Sylva Nováková, PhD.

Autorka: Zuzana Kollarčíková

Název: Les formes des questions en français parlé

Jazyk: francouzština

Vedoucí práce: PhDr. Olga Nádvorníková, PhD.

OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Předloženou bakalářskou práci (77 stran textu a Příloha) tvoří části teoretická a praktická. Oba celky jsou proporčně vyvážené, logicky uspořádané a provázané vnitřními odkazy. První část je kompilací souvisejících zdrojů, druhá představuje analýzu korpusu sestaveného autorkou práce.

Poznámky k teoretické části:

- Autorčině zmínce o značném zájmu současné lingvistiky v případě daného tématu neodpovídá fakt, že pracuje s poměrně omezeným počtem zdrojů; použitá literatura navíc obsahuje dnes již zastaralý titul od *Maugera (1968)* a kompilativní skriptum H. Loucké.
- Nelze souhlasit s konstatováním na s. 16 o tom, že hranice mezi jazykovými registry jsou ve francouzštině nejasné; naopak, dají se dobře rozpoznat, a to jak v jednotlivých jazykových plánech, tak v jejich souhře; provázanost jazykového registru a typu otázky je ostatně několikrát v předložené práci zmíněna.
- s. 24, 3.1.1: není pravda, že odlišnost tvarů zájmena *quel* se projevuje pouze ve psané formě (co vázání v případě *quels, quelles?*).
- Na s. 22, 7. řádku je třeba poopravit větu *Dans le cas de l'intonation interrogative...*, na *Dans le cas de la question intonative...* Na s. 33, 4.1.1 je opět chybně použitý výraz *l'intonation interrogative* namísto *question intonative*.

- Z hlediska pojmosloví je žádoucí užívat spojení *collecte des données* (ne *collection*) a *collecter les données* (ne *collectionner*); pozor, adj. *standard nepřibírá* ve fémninu 'e' (s. 29).

Poznámky k praktické části:

- Nejzávažnější výhrada při hodnocení této práce se týká pořízení korpusu. Fakt, že není zvukově zaznamenán, shledávám jako nemístný; vysvětlení, že tzv. „nebyla možnost“ ve světě moderních technologií neobstojí. Autorka navíc uvádí, že věty byly pořízeny ve hlučném prostředí (kde je tedy jistota správnosti zápisu?). Vzhledem k záměru analyzovat věty z hlediska syntakticko-pragmatického, tzn. i z hlediska komunikačního záměru, hrozí při analýze bez pozorného, opakovaného poslechu vět spekulace (čehož se autorka ostatně několikrát dopustí, minimálně v oddíle 6.2 „zvláštní případy“).
Pokud je pro popis a analýzu výpovědi explicitně zvolen i pragmatický přístup, pak zde chybí aspoň u vybraných „zvláštních případů“ popis postojů mluvčího, s nimiž úzce souvisejí projevy zvukové. Místo toho je čtenáři řečeno, že intonace je v analýze považována za okrajovou věc (s. 35); matoucí je ale pak uvedení položky „intonační křivka“ ve výčtu sledovaných faktorů při analýze korpusu (což je samozřejmě ve výsledku správně).
- Pozn. ke s. 53, 2. odstavec: Každá otázka přece souvisí s daným situačním kontextem, že?
- Práce je místy zatížená opakováním různých „pravd“ (např. o odlišných jazykových registrech ve vztahu zaměstnanci-zaměstnanci, zaměstnanci-klienti. Neplatí ovšem, že komunikace mezi zaměstnanci je vždy neformální, jelikož se znají, a ve vztahu zaměstnanci- klienti vždy formální (další spekulace).

Poznámky k závěrům práce:

- Vzdělání/profese je důležitý sociolingvistický faktor – v popisu zkoumané skupiny chybí; statistické zkoumání odlišností mezi pohlavími je naopak v tak malém vzorku irelevantní.
- Postrádáme širší pojednání o komunikačních strategiích (ekonomie v komunikaci, úspora času, jíž se autorka pouze dotkla při analýze typu věty SVQ).
- Těžko přijatelné jsou formulace závěrů týkajících se a) *tázacího zájmenu* „*quel*“ (s. 51); „vytrácí se“, protože se právě nenachází v autorčině korpusu? Záleží přece na kontextu otázek, každá z nich je nějak situačně zakotvena; b) *inverze* (s. 57); „vytrácí se“, protože předmětem autorčina zájmu nebyla např. intelektuální debata?

FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Formálně je práce v pořádku. Vyjadřování autorky je na velice dobré úrovni (až na občasné lapsy: chybějící písmena, překlepy, chybějící členy). Grafická úprava přispívá k přehlednosti; tabulky začleněné do textu jsou v dobré kvalitě. Odkazy na použité bibliografické zdroje provádí autorka důsledně.

STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Autorka podle našeho názoru dosáhla stanoveného cíle jen částečně. Z hlediska syntaxe jde o poměrně dobře probádané a popsané téma, z hlediska pragmatického brání kvalitnějšímu popisu absence zvukového záznamu zkoumaného materiálu.

OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

1. Nabízí se důležitá otázka, proč byl korpus pořízen v jižní Francii, která je typická anomáliemi ve všech jazykových plánech (v době internetu je přece možné analyzovat např. korpus související s konkrétním vybraným prostředím).
2. Oceňuji komentář uvedený na s. 57 týkající se *est-ce que* v situacích, kdy mluvčí něco požaduje. Jde o původní autorčinu myšlenku?

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Vzhledem k výše uvedenému navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

Datum: 5. 6. 2016

PhDr. Sylva Nováková, PhD.